

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/172699,Uroczystosc-wreczenia-Nagrody-Honorowej-IPN-Swiadek-Historii-II-edycja-Katowice-.html>
27.04.2024, 09:40

Uroczystość wręczenia Nagrody Honorowej IPN „Świadek Historii” (II edycja) - Katowice, 26 października 2022

Wyróżnienie zostało ustanowione przez Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej w 2009 r., jako lokalny odpowiednik nagrody „Kustosz Pamięci Narodowej”. Od tego czasu każdy oddział IPN honoruje osoby i instytucje, które swoją codzienną pracą podkreślają znaczenie historii w życiu rodzinnym i społecznym.















Uroczystość wręczenia Nagrody Honorowej IPN „Świadek Historii” (II edycja) – Katowice, 26 października 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Uroczystość wręczenia Nagrody Honorowej IPN „Świadek Historii” (II edycja) – Katowice, 26 października 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Uroczystość wręczenia Nagrody Honorowej IPN „Świadek Historii” (II edycja) – Katowice, 26 października 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Uroczystość wręczenia Nagrody Honorowej IPN „Świadek Historii” (II edycja) – Katowice, 26 października 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Uroczystość wręczenia Nagrody Honorowej IPN „Świadek Historii“ (II edycja) – Katowice, 26 października 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Uroczystość wręczenia Nagrody Honorowej IPN „Świadek Historii“ (II edycja) – Katowice, 26 października 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Dr Karol Nawrocki, prezes Instytutu Pamięci Narodowej. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Uroczystość wręczenia Nagrody Honorowej IPN „Świadek Historii“ (II edycja) – Katowice, 26 października 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Uroczystość wręczenia Nagrody Honorowej IPN „Świadek Historii“ (II edycja) – Katowice, 26 października 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Nagroda Honorowa IPN „Świadek Historii“. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Recital podczas uroczystości wręczenia Nagrody Honorowej IPN „Świadek Historii“ (II edycja) – Katowice, 26 października 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Recital podczas uroczystości wręczenia Nagrody Honorowej IPN „Świadek Historii“ (II edycja) – Katowice, 26 października 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Dr Andrzej Sznajder, dyrektor OIPN Katowice. Fot. Mikołaj Bujak IPN)

26 października 2022 r., o godz. 17.00 w Muzeum Historii Katowic przy ul. ks. J. Szafranka 9 odbyła się uroczystość wręczenia Nagrody Honorowej IPN „Świadek Historii“.

Wyróżnienie jest wręczane osobom szczególnie zasłużonym dla upamiętniania dziejów narodu polskiego w regionie oraz wspierającym pion edukacyjny IPN w realizacji jego zadań. Przyznaje ją Kapituła, której przewodniczy prezes IPN. Laureatem może zostać osoba fizyczna, instytucja, stowarzyszenie lub organizacja, jak również osoba nie będąca obywatelem polskim. Nagroda może zostać przyznane pośmiertnie.

Podczas wręczenia pamiątkowych dyplomów i medali dr Karol Nawrocki powiedział:

W historii kultury, w historii cywilizacji, świadek ma szczególne znaczenie. Świadek ma szczególną moc autorytetu, ale też ogromne brzemie odpowiedzialności. Wykonuje przecież wiwisekcji świata, którego już nie ma. Dokonuje wiwisekcji świata historycznego i przeszłości. Podejmuje decyzje, o kim i jak powiedzieć.

Jest też czasem głosem tych, których skrzywdzono, których zabito, których nie wysłuchano i tych, których chciano wymazać z pamięci. To wielka odpowiedzialność naszych świadków historii, żeby w tym gąszczu emocji i wydarzeń historycznych odnaleźć się i nieść nadal płomień prawdy i pamięci historycznej.

Prezes IPN zauważył, że chociaż laureatami nagrody są przedstawiciele różnych generacji, to jednak wszystkich łączy wspólny cel: mówienie prawdy o polskiej historii niezależnie

od realiów, w których przyszło im żyć. Podkreślił, że samo uczestnictwo w dziejowych wydarzeniach lub wiedza o ich przebiegu, to zbyt mało:

Świadek historii musi mieć przynajmniej jedną z dwóch cech (...). Albo być uczestnikiem bardzo ważnych wydarzeń historycznych, potem mieć odwagę, żeby o swoim doświadczeniu mówić. Albo głęboką wiedzę, aby w sztafecie pamięci, w sztafecie pokoleń tę wiedzę przekazywać dalej.

Do tego potrzebna jest odwaga. Państwo tacy jesteście. Reprezentujecie przecież różne generacje, różne pokolenia, spotykacie się w jednym celu, w służbie mówieniu prawdy o polskiej historii niezależnie od tego, jaka jest otaczająca nas rzeczywistość

Dr Nawrocki zarysował w kilku słowach biogramy uhonorowanych. Wraził jednocześnie wielki żal, że nie zdążył wręczyć wyróżnienia „wielkiej legendzie „Solidarności”, cierpiącemu za ideę i za przywiązanie do wolnej, samorządnej, niepodległej Polski” Andrzejowi Rozpłochowskiemu, któremu przyznano nagrodę post mortem.

Zwracając się do nagrodzonych prezes IPN powiedział:

„Świadek Historii” to wyjątkowe odznaczenie Instytutu Pamięci Narodowej skierowane do wyjątkowych osób, które w sposób szczególny pielęgnują pamięć o polskiej historii i wspierają Instytut Pamięci Narodowej w ustawowej działalności.

W tym samym duchu zwrócił się do nich również dr Andrzej Sznajder, dyrektor katowickiego oddziału IPN, nazywając ich przyjaciółmi śląskiej placówki.

Reprezentujecie tak różne środowiska - mówił dr Karol Nawrocki - Jest wśród Was doświadczona pedagog, działaczka społeczna, która buduje narodową wspólnotę poprzez wiedzę historyczną i pamięć.

Jest pani redaktor, dziennikarka, która reprezentuje najmłodsze pokolenie dzisiejszych laureatów, ale jej głęboka wiedza i umiejętność przygotowania audycji telewizyjnych i radiowych sprawia, że pamięć historyczna nie umiera.

Jest wśród Was artysta, malarz, który ma odwagę przekładać prawdę historyczną na język kultury, sztuki, pieśni i obrazu, co jest szalenie trudne i wymaga wielkiego kunsztu. W końcu dwie organizacje i instytucje: Śląskie Centrum Wolności i Solidarności oraz liceum z pięknym patronem – jednym z największych bohaterów historii Polski XX wieku – rotmistrzem Witoldem Pileckim.

Na zakończenie swojego wystąpienia wyraził wdzięczność za wsparcie i współpracę z katowickim oddziałem Instytutu Pamięci Narodowej. Uroczystość uświetnił występ tenora Łukasza Gaja, któremu akompaniowała na fortepianie Mirella Malorny-Konopka.

Laureaci II edycji nagrody „Świadek Historii” (Katowice 2022):

Barbara Adamczyk

Jest emerytowaną nauczycielką języka polskiego, byłym dyrektorem Zespołu Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących nr 5 im. W. Pileckiego w Katowicach, prezesem Śląskiego Oddziału Towarzystwa Opieki nad Oświęcimiem w Katowicach oraz członkiem Komitetu Ochrony Pamięci Walki i Męczeństwa przy oddziale IPN w Katowicach. Z jej inicjatywy w ośmiu szkołach powstały klasy o profilu wojskowym. Była animatorem kilkunastu edycji Międzynarodowego Konkursu Plastycznego „Ludzie ludziom zgotowali ten los”.

Aneta Kuberska-Bębas

Była dziennikarką Radia eM i autorką wielu cykli poświęconych historii, takich jak: „Magazyn historyczny”, „Portfolio” czy „A to historia”. W ramach swoich audycji opisywała wydarzenia, procesy i bohaterów historycznych, nawiązując także do bieżących wydarzeń rocznicowych, konkursów, debat czy nowości wydawniczych. Od września 2022 r. pracuje w Śląskim Centrum Wolności i Solidarności.

Aleksander Markowski

Jest artystą, malarzem, pedagogiem oraz wielkim miłośnikiem poezji i muzyki. Oprócz twórczości artystycznej, zajmuje się krzewieniem zamiłowania do polskich pieśni historycznych, głównie wśród młodzieży. Od 1996 roku cyklicznie organizuje w różnych miejscach „Wieczory Koła Przyjaciół Prawdy i Ocalonych od Zapomnienia Niepodległych Polskich Pieśni”. Do tej pory odbyły się już 235 takie spotkania, które zgromadziły tysiące uczestników.

Śp. Andrzej Rozpłochowski (pośmiertnie)

Był współzałożycielem i prezesem Porozumienia Katowickiego 1980 – Stowarzyszenia na Rzecz Pamięci w Katowicach. Sygnatariusz Porozumienia Katowickiego z 11 września 1980 r., jeden z liderów śląsko-dąbrowskiej „Solidarności”, członek władz krajowych związku. Był działaczem społecznym i antykomunistycznym.

XV Liceum Ogólnokształcące im. rtm. Witolda Pileckiego w Katowicach

Liceum było organizatorem Ogólnopolskiego Zjazdu Szkół im. rtm. Witolda Pileckiego w 2017 roku. W szkole znajduje się Izba Pamięci poświęcona W. Pileckiemu, ponadto jej uczniowie opiekują się obeliskiem rotmistrza na katowickim skwerze jego imienia. Liceum jest także organizatorem licznych projektów historycznych, współpracując chociażby z IPN czy Śląskim Centrum Wolności i Solidarności.

Śląskie Centrum Wolności i Solidarności

Jest to instytucja pielęgnująca pamięć o strajku KWK Wujek w grudniu 1981 r., jego pacyfikacji i ofiarach. Centrum organizuje cykliczne wydarzenia, obchody rocznicowe, koncerty i wystawy. Prowadzi też aktywną działalność edukacyjną – lekcje, warsztaty, konkursy.

[Więcej o nagrodzie](#)

Pliki do pobrania

[Biogramy laureatów Nagrody Honorowej IPN „Świadek Historii” \(Katowice 2022\) \(docx, 19.19 KB\)](#)